Smlouva a změna jmen

Původ materiálu
Tomáš Pavelka
Pořadí v lekci
7

Genesis 17

Postřehy pro učitelku

- Abramovi je 99. Vysoký věk není tak nepravděpodobný, jak by se mohlo zdát. Sta let se ještě dnes běžně dožívají lidé např. na Okinawě. Obecně s suchých a horských oblastech žijí lidé déle. Je také možné, že v Abramově době se roky počítaly jinak (kalendář s méně měsíci a pod.).

- Je však jisté, že Abramův věk je vysoký. Vyprávění ukazuje, že Bůh je Pánem života. Obecně máme sklon klást důležité věci do mládí či středního věku. Bůh však může učinit důležitou jakoukoliv část života. Vždyť i z běžné řeči známe úsloví o některých lideh že „zrají jako víno“, někdy známe lidi, u kterých se nám zdá, že nestárnou, že už třeba dvacet let vypadají a jednají stejně.

- "Choď stále přede mnou, buď bezúhonný.“ Když se člověk soustředí na plnění Boží vůle, je tu něco věčného mimo jeho život. Nesoustředí se pak na svůj život a když se tolik nesleduje, skutečně se cítí tak, že pro něj čas neplyne.

- "Já jsem.“ Bůh stále žije, nestárne, je od věků na věky. Abram se Boží milostí stává i naším praotcem, naším prarodičem – vždyť o něm dodnes čteme a bereme si z jeho života příklad pro náš život současný. Kdo byli naši praprarodiče, to často už ani nevíme. Ale příběh Abrama, který žil před čtyřmi tisíci lety znají nyní důvěrně i děti. Jeho příběh je „anatomií víry“; na jeho příkladu zjišťujeme, jak víra funguje, co se nám ve víře může stát i jaké můžeme dělat chyby.

- "smlouva věčná“. Bůh se tak rozhodl, že již nikdy v dějinách nebude bez „svých lidí“, svých dětí, bez církve. V každé době existovala alespoň malá skupina Bohu věrných lidí.

- 9–14 obřízka. Ze samotné víry, aniž by cokoliv viděl, člověk přeci jen nedokáže žít. Musí mít nějaký „uzel na kapesníku“. Když toto znamení lidem nedá Bůh, začnou si sami dělat obrazy a sochy, aby něco viděli – udělají si modly. Obřízka je svátost z doby, kdy se na Krista teprve čekalo. Každou svátost tvoří slovo zaslíbení a viditelné znamení. Bůh zde slibuje, že bude se svým lidem a na znamení toho ustavuje obřízku. Místo obřízky máme dnes křest, protože křest mluví jasněji: Bůh nám dává odpuštění hříchů a slibuje je i do budoucna – když jsme očištěni od hříchu, nic už nám nebrání k němu přijít. Voda křtu názorně ukazuje na toto obmytí. Večeře Páně zaslibuje, že Kristus s námi bude ještě těsněji, než spolu mohou být lidé, kteří se mohou maximálně dotýkat. Kristus říká: Budu ve vás a vy ve mě. A chleba a víno, znamení jeho krve a těla, to jasně naznačují.

- Obřezán musí být každý (muž) v domě. Víra není úplně věcí osobního rozhodnutí. Od dětí máme plné právo vyžadovat, aby sdíleli naše přesvědčení – žádáme to po nich v daleko menších věcech; určujeme jim např. co si mají oblékat, co jíst. Tím spíše je máme vést k víře. Děti, podobně jako Abramovi služebníci a jeho syn Izmael, jsou tak trochu součástí nás samých, našeho těla (říká se „moje krev"). Protoi křest dětí je zcela oprávněný, pokud je rodič/e věřící.

- Abram je obřezán v 99ti, Izmael ve 13ti. Obřízka je staví na stejnou rovinu před Bohem. Už není jeden starý, jeden mladičký. Před Bohem jsou oba jako děti a najednou sobě navzájem na stejné rovině. Proto si také církev váží dětí – v Kristu mají stejnou důstojnost jako my. My naopak smai o sobě, i ve vysokém věku, mluvíme jako o Božích dětech.

- Změna jmen: Abram znamenalo „otec vysoký“ nebo „můj otec je vysoký“, Abraham „otec mnohých“. Sáraj znamenalo zřejmě „moje princezna“ (-i na konci v hebrečjtině znamená můj), Sára znamená prostě „princezna, kněžna“. Nejdříve mají jména jen pro sebe, jména, která dávají smysl jim – Abramovo jméno se buď chlubí velikostí otce, „dobrou rodinou“, nebo znamená, že Abram je vážený. Sáraj, „moje princezna“, netřeba ani vysvětlovat; nicméně, nejdříve je Sáraj důležitá jako žena jen pro Abrama, nemá děti, takže v pro svůj rod nic neznamená. Teď z ní bude zakladatelka „rodu“ věřících.

- Jméno definuje člověka. Známé lidi nedovedeme výstižně popsat jinak než jménem. (Indiáni nikomu neříkají své prvá jméno, protože věří, že by tak ten druhý je měl v moci.) Změna jmen znamená změnů údělu, jak je popsáno víše.

- Smlouva s Bohem: Bůh je Všemohoucí, tudíž může dělat úplně cokoliv, co chce. Je to patrné i z běhu světa – sami říkáme: „stát se může cokoliv“. Když se Bůh rozhodne uzavřít a Abrahamem smlouvu, je to velká milost – nic ho k tomu nenutí. Ale teď slibuje Abrahamovi, že jej a jeho potomky nikdy neopustí. K tomu ho, znovu, nic nentutí. Víme, jaká je přízeň mocných, říká se „panská láska po zajících skáče“. Tento Všemohoucí však říká: Tebe jsme si vybral a neopustím tě.

- Abram se směje: Smějeme se tomu, čemu nerozumíme či čeho se dokonce bojíme (většina vtipů je o doktorech, policistech, menšinách atd.) Bůh se na Abrahama nehněvá, že se směje. Je nám dovoleno se smát, smích je naše zbraň proti neznámému, proti tíži života. Ale i to, co je pro nás směšné, neuchopitelné, má Bůh v moci. Izák znamená Smíšek: Co se nám zdá směšně něuvěřitelné (lidé se třeba posmívají apoštolům, mluvícím v jazycích, že jsou opilí), i to nám Bůh dokáže dát.

Kulisy vyprávění

- obřízka: Otázka, jak to dětem podat. Navrhuji říci, že obřízka je „tajné znamení na těle“, což v podstatě i je.

- důležitost potomků: Jediné, jak si člověka mohli pamatovat i po smrti, bylo, že dal svoje jméno co nejvíce dětem. Lidé neměli příjmení, ale jmenovali se podle otce či slavného dědčka. Takže Izák by se třeba představoval „Izák, syn Abrahamův, syn Terachův“. Jedině skrze děti mohl tehdy člověk zanechat na světě nějakou památku. Nebyly fotky ani filmy, většina lidí neuměla číst. Jen vaše děti si o vás mohli vyprávět.

- Abrahamova domácnost: Kočovníci žili jako velká rodina. Abram byl jakoby otec všech ve své skupině: Všech svých dětí, svých mladších příbuzných i svých služebníků. Je to trochu jako kdyby dneska všichni ve vesnici brali jako svého otce starostu.

Co by si děti mohly odnést

- Bůh nemusí nikoho poslouchat, může všechno. Když třeba dítě ve škole nebo ve školce nikoho neposlouchá, máme z něj strach. Co teprve Bůh. Mohl by třeba nechat padat z nebe žáby. Ale náš Bůh s námi uzavřel smlouvu. A to je jediné, co Bůh nemůže – porušit

slovo. Bůh sám se zavázal, že bude na naší straně. A my ho za to máme poslouchat.

- Bůh je stále stejný. Až vyrosteme, budeme jiní, než dnes. I naši rodiše budou starší, jiní. Jen Bůh zůlstává v celém životě stejný.

- Abraham je jako náš prapradědeček.Svoje praprarodiče už většinou neznáme, ani jsme o nich nic neslyšeli – narodili se více než před sto lety. Ale o Abrahamovi se vy děti dozvíte tu v nedělce skoro všechno, i když žil před čtyřmi tisíci let. Je to váš odpravdu váš prapardědeček, protože věřil v Boha jakovy.

- Bůh změnil Abramovi a Sáraj jména (viz Postřehy). Jsou z nich teď noví lidé.

- Obřízka — Svátost: Obřízka je jako křest nebo Večeře Páně. Bůh něco slíbí a také udělá znamení, že to platí (viz Postřehy). Víme, že más nají rodiče rádi, ale víme to jistěji, když nám dají pusu. Nebo je obřízka třeba jako bankovka: Bankovka je jen kus papíru, ale můžeme si za ni koupit třeba kolo. Protože na ní je napsáno 5000 Kč a je tam znak státu.

- Abraham se směje, protože nerozumí tomu, jak se mu může narodit syn. Lidé se často smějí tomu, čemu nerozumějí. Nemusí nás tolik trápit, když se nám někdo směje – může to znamenat, že je nechápavý, že nám nerozumí.

Motivační otázky

- Proč vadí, když někdo nikoho neposlouchá?

- Jaké nejstarší příbuzné znáte? Znáte třeba ještě babičky a dědy svých rodičů?

- Kde bydlí vaši prarodiče? (tj. odkud rodina přišla)

Aktivity

- Děti mohou namalovatcelou svou rodinu včetně prarodičů. Nebo mohou namalovat svou rodinu něco jako strom: Babičky a dědové jako kořeny, rodiče jako spojené větve, strýce a tety jako jiné větve, sebe úplně na konci.

Kam dále
NŠ Louny

Katechetické cykly

NŠ Louny

Biblický odkaz (kat)

Genesis 17